

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola Želeč



Motto:

Jen se děti koukněte, co je krásy na světě.

OBSAH

1.	Identifikační údaje školy	3
2.	Obecná charakteristika školy.....	4
3.	Podmínky vzdělávání	5
3.1	Věcné podmínky	5
3.2	Životospráva	6
3.3	Psychosociální podmínky.....	7
3.4	Organizace	8
3.5	Řízení mateřské školy	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	10
4.	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
5.	Vzdělávání dětí nadaných.....	13
6.	Vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
7.	Organizace vzdělávání	15
8.	Charakteristika vzdělávacího programu	17
9.	Vzdělávací obsah	19
10.	Evaluační systém a pedagogická diagnostika	37

1. Identifikační údaje školy

Název organizace: Základní a mateřská škola Želeč
Sídlo organizace: Želeč 66, Želeč 391 74
IČ: 70988218
ID datové schránky: 62smur7
Webové stránky: www.skola.obeczelec.cz

Zřizovatel: Obecní úřad Želeč
Sídlo zřizovatele: Želeč 26, Želeč 391 74
IČ: 00253201

Součást organizace: ZŠ Želeč, Želeč 66, Želeč 391 74
MŠ Hlavatce, Hlavatce 51, Hlavatce 391 73
Školní jídelna při ZŠ a MŠ Želeč, Želeč 39, Želeč 391 74

Ředitel školy: Mgr. Bc. Petr Cába
Kontaktní údaje: zs.zelec@seznam.cz, tel: +420 381 591 126

Personální obsazení MŠ:
Vedoucí učitelka: Jana Podlahová
Učitelky: Jana Pilařová, Eva Strouhalová, Květa Svobodová, Žaneta Šamárková
Školní asistent: Ing. Barbora Šimáková
Provozní pracovnice: Pavla Rachačová
Kontaktní údaje: Želeč 39, Želeč 391 74, email: ms.zelec@email.cz

Vedoucí školní jídelny: Alena Vavřincová
Kontaktní údaje: skola.zelec@volny.cz, tel: +420 381 59 11 29

Zpracovatelé ŠVP: Jana Podlahová, Jana Pilařová, Eva Strouhalová, Květa Svobodová, Žaneta Šamárková
Zpracováno: 28. 8. 2023, schváleno pedagogickou radou dne 1. 9. 2023
Platnost dokumentu: 1. 9. 2023

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola Želeč je provozována dle Školského zákona č. 561/2004 Sb. jako škola s celodenním provozem a je součástí školní vzdělávací soustavy. Kapacita mateřské školy je 90 dětí ve 3 třídách. Ve škole je zaměstnáno 5 pedagogů a 6 nepedagogických pracovníků.

Mateřská škola je umístěna uprostřed obce, přesto na horní zahradu navazují pole a louky. To vše nabízí dětem celoroční možnost poznávat přírodu zblízka, učit se ji respektovat i milovat a chovat se k ní zodpovědně. Naše škola je vybudována ve svahu a budí tím dojem rozdělení na dvě budovy (horní a dolní), ale jedná se o jednu samostatnou budovu.

Mateřská škola byla postavena v roce 1962. V průběhu let prošla řadou rekonstrukcí, poslední v roce 2017 čímž se zvýšila možná kapacita školy na 90 dětí. V horní části budovy byla vybudována přístavba – třída s kapacitou 30 dětí. K té náleží umývárna, toalety a místnost na uložení lehátek a lůžkovin pro děti. Ve spodní části budovy stávající prostor chodby mezi dvěma třídami byl přebudován na třídu (prostor), který slouží všem dětem přechodně v době, kdy děti do školky přichází, nebo odchází. Budova mateřské školy je v souladu s okolní krajinou. Školka je prostorná se třemi velkými, prosvětlenými třídami. Má vlastní školní kuchyň. Veškeré vnitřní prostory jsou navrženy a vybaveny tak, aby působily příjemně, esteticky a navozovaly pocit domova. K tomu dopomáhají hojně využitě přírodní materiály jak pro stavební prvky, tak pro dekorace.

Součástí školy jsou dvě zahrady (dolní a horní). Dolní zahrada slouží ke vstupu, přináší dětem největší využití, je vybavena houpačkou, skluzavkou, pískovištěm a jinými herními prvky. Horní zahrada navazuje na budovu jídelny. Je zde několik ovocných stromů, které dětem poskytují stín. Na jaře v roce 2023 byl zasazen prvek vrbového proutí (dvě iglú a mezi nimi průchod). V zimním období využíváme uměle vybudovaného kopce k sáňkování a bobování.

Zahrady jsou samozřejmě vybaveny bezpečnými, rozmanitými herními prvky přizpůsobenými věku a schopnostem dětí.

Zastávka autobusu je hned vedle hlavního vstupu do MŠ. Rodiče mohou využívat dostatečně velké veřejné parkoviště, které je vzdálené cca 10 m od brány školky.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Budova mateřské školy je tvořena dvěma pavilony, které jsou spojené chodbou s hlavním vchodem do MŠ. V této chodbě je také kancelář vedoucí učitelky a schodiště, které propojuje obě budovy. Při vstupu do MŠ je po levé straně je šatna určená pro předškolní děti a po pravé straně je šatna pro mladší děti. V dolním pavilonu se nachází dvě třídy, které jsou vybaveny pro děti od čtyř do šesti let. Tyto krajní třídy jsou členěny na dvě části - vlastní třídu a hernu. K nim náleží umývárny a toalety. Herny také slouží k odpolednímu odpočinku dětí. Prostor chodby mezi těmito třídami slouží jako společná třída. Dále je zde denní místnost určená pro personál a oddělená toaleta.

V horním pavilonu je školní kuchyně, kancelář vedoucí stravovny a šatna pro děti ze ZŠ, samostatná toaleta pro muže a ženy a kabinet pomůcek. V tomto pavilonu je nově vybudována třída pro nejmladší děti, se šatnou, umývárnou a toaletami a místností pro uskladnění lehátek a lůžkovin dětí. Tato třída disponuje dvěma samostatnými vstupy. Všechny třídy mají herní a pracovní prostory, sociální zařízení a šatnu odpovídající svou kapacitou pro 28 dětí. Veškeré prostory jsou udržovány v čistotě a jsou bezpečné.

Materiální podmínky

V dolním pavilonu je v pracovní části tříd na podlaze položeno linoleum. Je zde odpovídající počet stolů s židlemi, nábytek s materiálem pro grafické, výtvarné a pracovní činnosti, nábytek s deskovými hrami a didaktickým materiálem používaným převážně k procvičení jemné motoriky a koordinaci ruky a oka, k rozumovým činnostem apod.

V herní části tříd je na podlaze položen koberec. Plocha je rozčleněna do herních koutků k využití námětových, dramatizujících a konstruktivních her. Je zde také literární koutek, grafomotorický a logopedický koutek a dostatečně velká plocha pro pohybové činnosti dětí.

V horním pavilonu je pracovní a herní část společná.

Všechny třídy jsou vybaveny dětským nábytkem (skříně, stoly, židličky), molitanovými matracemi i lehátky pro odpočinek dětí. Veškeré vybavení odpovídá počtu dětí ve třídě, je zdravotně nezávadné a bezpečné, odpovídá věku dětí a jejich antropometrickým požadavkům.

Třídy jsou vybaveny hračkami, pomůckami, didaktickými materiály a doplňky v míře odpovídající počtu dětí a jejich věku. Jsou průběžně doplňovány a obměňovány podle potřeb jednotlivých tříd. Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a po ukončení činnosti průběžně uklízet. Pro jejich využívání platí pravidla společně stanovená pedagogy a dětmi. Ostatní didaktické pomůcky, nářadí a náčiní pro pohybové aktivity a výtvarný materiál jsou umístěny v kabinetu v horním pavilonu, pro potřebu řízených činností jsou tyto pomůcky přenášeny do tříd.

Školní zahrady jsou převážně travnaté. Nachází se zde několik přírodních zákoutí. Zahrady jsou vybaveny moderními herními prvky: pružinovými houpadly, průlezkami, kolotočem, houpačkami, skluzavkami, travnatým kopcem. Dětem jsou zde k dispozici 2 pískoviště, 2 dřevěné domky, lavičky se stolky, zahradní altán a zahradní domek k uložení hraček a nářadí. Díky přírodnímu rázu zahrady mohou děti poznávat a osahat si přírodní materiály, pozorovat a zkoumat půdu a rostliny nebo drobné živočichy, pozorovat rostliny nebo drobné živočichy, objevovat souvislosti a vztahy.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Bezpečnost zahrady je pravidelně zajišťována řádnými revizemi herních prvků a pravidelnou odbornou údržbou.

Do oploceného areálu školky jsou celkem 4 vchody. Z toho dvě branky a dvě velké brány. Hlavní brána a hlavní vchod do budovy jsou z bezpečnostních důvodů vybaveny zvonky.

Záměry pro další období:

- ✓ Vybudovat pískoviště na horní zahradě, osázet ji stromy
- ✓ Vybudovat hrací koutky a koutek pro polytechnické aktivity
- ✓ Společně s rodiči vybudovat smyslový chodník

3.2 Životospráva

Školní stravování

Mateřská škola má svou vlastní školní kuchyni. Stravování probíhá v souladu s platnou legislativou a je zajištěno kvalifikovaným personálem, zároveň podléhá pravidelným interním a externím kontrolám v oblasti hygieny nebo skladby jídelníčku. V jídelníčku jsou uváděna čísla alergenů. Životospráva a denní chod kuchyně jsou nastaveny tak, aby v případě nutnosti změny, vzhledem k organizaci mateřské školy, bylo možné efektivně reagovat na vzniklou situaci. Naši zaměstnanci jsou proškoleni akreditovanými kurzy MŠMT v oblasti výživy a životosprávy, díky nimž máme sestavenou pestrou stravu z kvalitních surovin dle spotřebního koše a nutričních doporučení pro děti v mateřské škole. Děti se stravují v prostorách jídelny .

Zásady zdravého stravování v mateřské škole:

- **Dostatek tekutin** – pro děti v předškolním vzdělávání je důležitý pravidelný pitný režim, a proto mají u nás po celou dobu pobytu k dispozici neslazený ovocný či bylinkový čaj, ovocné ředěné šťávy a čistou pitnou vodu.
- **Vitamínové svačiny** – ovoce nebo zelenina je u nás v mateřské škole k dispozici každý den, děti si mohou dle potřeby přidat. Je pro nás prioritní ovoce a zelenina čerstvá, nikoliv mražená nebo sterilizovaná.
- **Luštěniny a obilniny** – pokrmy z těchto surovin zařazujeme do jídelníčku každý týden, obvykle v podobě kaší, pomazánek, pyré a polévek.
- **Mléko a mléčné výrobky** – potraviny tohoto typu zařazujeme každý den. Respektujeme individuální potřebu dětí při konzumaci těchto druhů potravin.
- **Cereálie** – děti mají možnost konzumovat cereálie ke svačině.
- **Pečivo** – je pro nás důležitá čerstvost pečiva, proto kvalifikovaný personál naší školní kuchyně denně zásobuje MŠ čerstvým pečivem.
- **Maso a masné výrobky** – do našeho jídelníčku jsou pravidelně zařazovány všechny druhy masa.

Mateřská škola stravování věnuje velkou pozornost, děti jsou vedeny k co největší samostatnosti při stolování, ke správným společenským návykům při stolování a postupnému přijímání a navyknutí na zdravou stravu. Zároveň je pro nás důležitý individuální přístup k dětem. Děti si mohou zvolit velikost porce. V žádném případě je do jídla nenutíme, pouze motivujeme k ochutnání. Respektujeme

jejich tempo při konzumaci pokrmu. Při stolování děti mezi sebou komunikují, protože oběd i svačiny vnímáme jako společenskou událost. Tato komunikace má ovšem svoje pravidla předem domluvená s dětmi jako např.: Nemluvíme s plnými ústy, nekřičíme aj.

Dítě se speciální dietou

Mateřská škola je personálně, materiálně i organizačně schopna připravovat také jídla pro děti s alergiemi. V takovémto případě je potřeba doložit lékařské doporučení pro dané dítě. Pokud rodiče nemají zájem realizovat speciální stravu v mateřské škole, mohou si zvolit donášku vlastní stravy za podmínky dohodnutých mezi nimi a školským stravovacím zařízením.

Pobyt venku

Dle vyhlášky č. 410/2005 Sb. je pobyt venku stanoven denně na dvě hodiny. S ohledem na aktuální klimatické podmínky lze pobyt venku časově upravit. Můžeme jej například prodloužit vzhledem k naplánovanému programu nebo jej můžeme zkrátit či zcela vynechat. Místo pobytu venku určuje pedagog dle momentální situace. Do pobytu se pravidelně zařazují vycházky po okolí MŠ, součástí vycházky jsou spontánní činnosti a volný pohyb na bezpečném místě. Dále využíváme prostory školní zahrady, kde mají děti možnost volných her.

Odpolední odpočinek

Odpolední odpočinek je podřízen individuální potřebě dítěte. Děti, které jsou unavené, mají možnost odpočinku nebo spánku na lehátku 2 hodiny, část této doby poslouchají pohádku. Pokud některé děti nepotřebují spánek, jsou jim nabídnuty klidové činnosti, které neruší spící děti.

Záměry pro další období:

- ✓ Poskytnout dětem co nejvíce prostoru při pobytu venku, přesunout některé dopolední řízené činnosti ven.

3.3 Psychosociální podmínky

Považujeme za velmi důležité, aby se děti při seznamování s novým prostředím, lidmi a novými činnostmi cítily dobře a bezpečně. Proto usnadňujeme dětem období adaptace na pobyt v mateřské škole prostřednictvím adaptačního týdne, kdy s dítětem může být v MŠ po dohodě s učitelem přítomen i jeho zákonný zástupce. Podporujeme pravidelné a postupné přivýkání dítěte na docházku do MŠ. První týdny školního roku věnujeme především vzájemnému poznávání dětí. Učíme se spolu komunikovat a upevňujeme základy prosociálního chování. Vytváříme dětem prostředí, ve kterém se cítí jistě a bezpečně, ve kterém mohou být sami sebou, svobodně se rozvíjet a naplňovat své potřeby při současném dodržování základních pravidel a norem chování. K tomu nám pomáhají také pravidla třídy, která vytváříme společně s dětmi, aby nám ve školce bylo hezky.

Další zásady pro vytváření vhodných psychosociálních podmínek:

- Snažíme se být dětem dobrým příkladem, všichni zaměstnanci školky se k dětem i k sobě navzájem chovají laskavě, ohleduplně a pravdivě.

- Nepodporujeme u dětí přílišnou soutěživost, nesrovnáváme děti mezi sebou, ale učíme je zdravému sebehodnocení. Všechny děti mají v naší školce stejná práva, možnosti a také povinnosti.
- Dbáme na to, aby každé dítě mělo své místo a cítilo se platnou součástí kolektivu. V duchu našeho motta společně s dětmi objevujeme jejich silné stránky a talenty, abychom je maximálně podpořili a rozvíjeli. Děti ohleduplně vedeme k co největší samostatnosti.
- V naší školce nemá místo tlak na výkon, co nejvíce eliminujeme také časový tlak.
- Učíme děti vyrovnávat se s nezdary tím, že chyby přijímáme jako nutné a žádoucí v jakémkoliv procesu učení. Podporujeme je v odvaze chyby napravovat. Děti přiměřeně a pravdivě chválíme, povzbuzujeme a pozitivně motivujeme.
- Dbáme na to, aby prožívání dne v MŠ bylo harmonické a radostné. Proto děti nepřetěžujeme, nabízíme jim přiměřené, zajímavé, dětem blízké a pochopitelné činnosti.
- Zaměstnanci MŠ dodržují mezi sebou a především směrem k dětem princip komunikace „Respektovat a být respektován“. Takto děti nenásilnou formou vedeme k tomu, aby zdravou komunikaci používaly při získávání sociálních zkušeností ve skupině ostatních dětí v MŠ.

Záměry pro další období:

- ✓ Zorganizovat zajímavé semináře pro pedagogy i pro zákonné zástupce dětí.
- ✓ Pěstovat dobré vztahy s rodiči, vzájemnou důvěru a spolupráci.

3.4 Organizace

Provoz mateřské školy je od 6:15 do 16:15. Organizace chodu mateřské školy se řídí organizačním řádem, školním řádem, směrnicemi ředitele školy a dalšími právními předpisy. Školní řád vymezuje práva a povinnosti zaměstnanců školy a zákonných zástupců dětí, kterými jsou povinni se řídit. Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání se řídí školským zákonem.

Při zahájení docházky do MŠ nabízíme dětem a rodičům individuálně přizpůsobený adaptační program, který zahrnuje možnost pobytu rodiče s dítětem na třídě po dohodě s učitelkou, pohovor s rodiči týkající se informací o dítěti a o představách rodičů, možnost spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, individuální konzultace rodičů s učitelkou apod.

Denní řád mateřské školy je dostatečně pružný, abychom děti nezatěžovali nervozitou a spěchem, a je podle potřeb přizpůsobován měnícím se okolnostem, aktivitám a činnostem dětí. Pevně je stanovena doba jídla a odpočinku. Do denního programu pravidelně zařazujeme zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Dětem se plně věnujeme a po celou dobu jejich pobytu v MŠ usilujeme o uspokojení jejich individuálních potřeb. Děti v naší školce nacházejí potřebné zázemí, klid a bezpečí. Poskytujeme jim dostatek času i prostoru pro spontánní hru. Respektujeme jejich potřebu osobního soukromí a svobodné rozhodnutí, pokud se nechtějí zapojit do společných aktivit.

Při plánování činností jsou pro nás určující potřeby a zájmy dětí. Snažíme se veškeré aktivity organizovat tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se samy zapojovaly do organizace činností. Pružně reagujeme na vzniklé situace a využíváme je při vzdělávací práci. Nabízíme dětem vyvážený poměr spontánních a řízených aktivit, přičemž dbáme na klidné, přirozené a plynulé přechody mezi jednotlivými činnostmi. K realizaci denního programu přispívá i materiální zabezpečení a jeho promyšlená a včasná příprava. Nabídkové doplňkové programy, které rozšiřují vzdělávací program, směřujeme na odpoledne. Jejich plán a podrobné informace najdou

rodiče na nástěnkách a na webových stránkách školy. Časový plán jednotlivých oddělení je přizpůsoben věku dětí, čas uvedený v ŠVP je orientační.

Organizace dne:

6:15 – 8:00	příchod do školky, volná hra, individuální a skupinová práce s dětmi
8:00 – 8:20	pohybové aktivity, zdravotní cviky
8:20 – 8:40	hygiena, dopolední svačina,
8:40 – 9:10	vzdělávací činnosti,
9:10 – 11:15	pobyt venku,
11:15 – 11:45	hygiena, oběd,
11:45 – 14:00	pohádka, odpočinek na lehátku, relaxace, klidové činnosti,
14:00 – 14:30	hygiena, odpolední svačina,
14:30 – 16:15	volné činnosti a aktivity zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou děti pobývat na zahradě MŠ
	odpolední odchod ze školky

Program je pružný, variabilní, vždy připraven reagovat se zřetelem na potřeby vývoje dítěte. Umožňuje reagovat na neplánované situace, respektuje individuální vývoj každého dítěte, dovoluje si i zohlednit i náladu dítěte. Pevně dodržen je pouze čas stravování, pobytu venku a odpočinku.

Další aktivity školy:

Plavecký kurz, lyžařský kurz, projekt Děti do bruslí.

Záměry do dalšího období:

- ✓ Zapojit se do programu Se Sokolem do života

3.5 Řízení mateřské školy

Mateřskou školu řídí ředitel Základní školy a Mateřské školy Želeč, pan Mgr. Petr Cába. Rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se výchovy a vzdělávání, odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb. V mateřské škole odpovídá za chod vedoucí učitelka.

Povinnosti, pravomoci a úkoly zaměstnanců jsou jasně písemně vymezeny. Pracujeme jako tým a všichni se podílíme na dění v MŠ. Respektujeme školní řád, etické zásady a potřeby a požadavky ostatních zaměstnanců. Spolupracujeme a vědomě vytváříme příznivé klima MŠ založené na důvěře a toleranci. Do chodu mateřské školy zapojujeme v co největší míře také rodiče jako významné partnery při spoluvytváření naší každodenní reality.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opíráme se o předchozí analýzu a využíváme zpětnou vazbu učitelek, vedení i provozního personálu. Plánování, průběh a výsledky pedagogické práce řešíme na pravidelných pedagogických radách nebo na krátkých informačních schůzkách dle aktuální potřeby. Plánování probíhá na úrovni školy a třídy. Všichni pracovníci přispívají svými náměty k tvorbě školního vzdělávacího programu (dále ŠVP). Na úrovni třídy učitelky vypracovávají na základě ŠVP svůj třídní vzdělávací program (dále TVP), ve kterém jsou již konkrétně rozpracované cíle a záměry vzdělávání. Po uplynutí určitého období zpracováváme evaluaci, ze které vycházíme v budoucnu při dalším plánování. Ve škole je zaveden pružný informační systém uvnitř i vně. Informace si předáváme osobně, telefonicky, elektronicky nebo pomocí nástěnek.

Zakládáme si na velmi dobré spolupráci s naším zřizovatelem (kulturní vystoupení dětí z MŠ na akcích – Dům s pečovatelskou službou, informace o dění v MŠ, slavnostní rozloučení s mateřskou školou), dále s knihovnou, se základní školou (návštěva školy, spolupráce s pedagogickými pracovníky ZŠ) a institucemi nebo firmami v našem blízkém okolí. Spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou České Budějovice (dále PPP), pobočka Tábor.

Záměry pro další období:

- ✓ Navázat spolupráci s místními spolky v rámci environmentální výchovy.
- ✓ Spolupracovat s MŠ Hlavatce, provádět vzájemné stáže učitelů.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Kolektiv mateřské školy tvoří ředitel, vedoucí učitelka, 4 učitelky (jedna z učitelek má zkrácený úvazek), 1 školní asistent, 1 provozní pracovnice, 3 kuchařky, 1 vedoucí školní jídelny.

- Ve třídě Broučků pracují 2 učitelky. Ve třídě Motýlků a Včelek pracuje vždy jedna třídní učitelka a je doplňována vedoucí učitelkou. Asistentka pedagoga je využívána ve třídách dle potřeby.
- Pedagogičtí pracovníci mají požadovanou odbornou kvalifikaci. Dále se soustavně vzdělávají prostřednictvím seminářů a přednášek. Ke zkvalitnění své pedagogické práce přistupují aktivně také formou samostudia.
- Pedagogičtí pracovníci souzní s principy školy a jejím vzdělávacím plánem, na jehož tvorbě se podílí. Při práci s dětmi uplatňují zásady respektujícího přístupu. Důležitá je otevřená komunikace a spolupráce, jak v rámci pracovního kolektivu, tak mezi učiteli a rodiči. Všichni zaměstnanci jednají profesionálním způsobem.
- Pedagogové zajišťují poučení dětí o bezpečnosti, zápisy o poučení vedou v třídních knihách.

Záměry pro další období:

- ✓ Pokračovat v dalším vzdělávání pedagogů dle aktuálních potřeb a nabídek.

3.7 Spoluúčast rodičů

Rodiče jsou pro nás nejdůležitějšími partnery, proto nám velmi záleží na kvalitě vzájemných vztahů. Usilujeme o vytvoření vzájemné důvěry a otevřenosti v jednání. Vždy respektujeme soukromí rodiny, volíme taktní přístup a zachováváme diskrétnost. Dbáme na to, aby byli rodiče pravidelně a včas informováni o záležitostech školy a o průběhu vzdělávání svého dítěte. K tomu slouží nástěnky, informační tabule v šatnách, webové stránky a osobní rozhovor s učitelkami.

V případě potřeby nabízí školka rodičům individuální poradenskou pomoc a kontakt na specializovanou pracoviště.

Konkrétní formy spolupráce:

- pomoc rodičů při různých akcích školy (např. občerstvení)
- účast na kulturních akcích školy (zahradní akce, vystoupení dětí)
- informační třídní schůzky

- možnost poskytování materiálu ze strany rodičů na výtvarné činnosti (papír, odpadový materiál apod.)
- spolupráce při odstraňování vad ve výslovnosti dítěte, rovněž spolupráce s logopedem
- snaha zprostředkovat rodičům spolupráci se základní školou při přípravě dítěte na vstup do ZŠ
- možnost výpomoci při modernizaci MŠ, drobných opravách a úpravách
- dobrovolná účast na brigádách (zahradní práce)
- možnost přispět svými náměty k další spolupráci
- možnost sponzorství

Záměry pro další období:

- ✓ Možnost výpomoci při modernizaci MŠ, drobných opravách a úpravách.

4. *Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*

Podle § 16 školského zákona se dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) rozumí dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (PO). Vzdělávání dětí se SVP je dále upraveno vyhláškou č. 27/2016 Sb. (Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných).

Podpůrná opatření 1. stupně stanovuje a uplatňuje MŠ i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě Plánu pedagogické podpory (PLPP). Většinou se jedná o drobné úpravy v postupech, metodách a organizaci vzdělávání.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně získává dítě na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a rozumí se jím určité úpravy ve vzdělávání dítěte, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Jedná se především o Individuální vzdělávací plán (dále IVP), snížení počtu dětí na třídě, speciální pomůcky, přidělení asistenta pedagoga nebo speciálně pedagogickou péči. V případě potřeby úzce spolupracujeme nejen s odborníky ze ŠPZ, ale také s rodiči a snažíme se vytvářet vhodné podmínky ke vzdělávání, které zajišťujeme těmito způsoby:

- kvalifikační vybaveností jednotlivých pedagogických pracovníků, kteří se průběžně v požadované problematice vzdělávají,
- vhodným uspořádáním prostředí třídy s ohledem na danou problematiku dítěte,
- spoluprací s odborníky ze ŠPZ,
- zajištěním podpůrných opatření,
- individuálními konzultacemi s rodiči.

S dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami pracujeme dle doporučení ŠPZ, které nám bylo zasláno se souhlasem zákonných zástupců dítěte. Na základě doporučení ŠPZ – pedagogicko-psychologické poradny (PPP) nebo speciálně pedagogického centra (SPC) vypracujeme IVP, kde podrobně popisujeme, jak s daným dítětem budeme pracovat. V případě potřeby je dítěti se SVP přidělen asistent pedagoga, který se mu věnuje individuálně.

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Primárně věnujeme zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Dětem, které se učí český jazyk jako druhý jazyk, se snažíme přizpůsobit didaktické postupy a děti tak cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. V případě, že budou MŠ navštěvovat alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání, zřídí ředitel skupinu nebo skupiny pro bezplatnou přípravu, pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude v tomto případě rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využít při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Záměry pro další období:

- ✓ Při vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními či dětí znevýhodněných v sociokulturní oblasti více spolupracovat s odborníky.

5. *Vzdělávání dětí nadaných*

Děti nadané jsou takové, které vykazují ve srovnání s ostatními vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Snažíme se, aby byly nadanému dítěti přizpůsobeny všechny podmínky pro vzdělávání a jejich nadání dále rozvíjet v oblasti, která je jim nejbližší. Na doporučení ŠPZ vypracujeme IVP, kde podrobně popisujeme doplňkové aktivity pro dítě, které jsou vhodné a rozmanité. Pokud se v naší třídě vyskytuje dítě nadané či talentované, zajišťujeme pro něj:

- větší obtížnost zadaných úkolů,
- podporu jeho seberealizace a prostor k uplatnění jeho potřeb.

Pokud u dítěte nadání sami vypořádáváme, informujeme o tom jeho rodiče a ve spolupráci s nimi se domluvíme na podpoře dítěte, aby se mohlo ubírat správným směrem.

Záměry pro další období:

- ✓ Při vzdělávání dětí nadaných spolupracovat s odborníky

6. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dětem mladším tří let je určena třída Broučků ve druhém pavilonu, ze které je možné vyjít na školní zahradu. Do třídy se vchází šatnou.

Třída je uzpůsobena tak, aby měly děti více prostoru pro volný pohyb a hru, a přesto zůstalo prostředí třídy pro děti bezpečné. Uprostřed třídy je koberec, který slouží jako hlavní herní část. V jedné části třídy, na linoleu, jsou stoly se židlemi velikostně odpovídající věku dětí, nechybí zde prostor pro výtvarné činnosti, volné kreslení a tvořivost. Ke třídě plynule navazuje umývárna, která je opatřena malými umyvadly a toaletami. Na odpolední odpočinek využíváme dětské postýlky nebo molitany, které jsou uloženy v místnosti k tomu určené a každé dítě má své lůžko a ložní prádlo.

Materiální vybavení je velmi pestré. Hračky jsou uspořádány tak, aby na ně děti dosáhly a přitom si neublížily. Třída je vybavena malou kuchyňkou, sedací soupravou, velkými molitanovými prvky, balančními prvky a nechybí zde ani větší stavebnice dětem dobře uchopitelné. Máme zde podnětné a bezpečné hračky a pomůcky vhodné pro děti mladší tří let.

Třída vytváří příjemné prostředí a soukromí dětí. Jsme si vědomi, že vstup dítěte do mateřské školy je velká událost a zásah do dosavadního života celé rodiny. Proto se snažíme o citlivý přístup z naší strany a pomoc v adaptačním období jak dětem, tak rodičům. K edukaci je sestaven režim dne, který respektuje potřeby dětí, zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úpravu času stravování a dostatečný odpočinek. Dbáme na to, aby docházelo k realizování vzdělávacích činností v menších skupinách či individuálně podle potřeb a volby dětí. Uplatňujeme laskavý důsledný přístup, který dítě pozitivně přijímá. Snažíme se o aktivní podněcování pozitivních vztahů, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Záměry pro další období:

- ✓ Spolupracovat v otázce 2 až 3letých dětí s odborníky.

7. Organizace vzdělávání

Provoz mateřské školy je od 6:15 do 16:15. Pro časy od 6:15 do 7:30 a od 14:45 do 16:30 je vždy určena jedna společná třída, kde se děti schází a odkud odchází. Týdenní rozpis těchto tříd najdou rodiče na nástěnce v jednotlivých šatnách.

Třídám náleží tyto názvy, podle kterých jsou třídy pojmenovány:

- BROUČCI
- MOTÝLCI
- VČELKY

Charakteristika tříd:

I. třída BROUČCI je určena pro nejmladší děti (zpravidla od 2 do 3 let). Zde se zaměřujeme především na adaptaci dětí na nové prostředí, přizpůsobování se novému kolektivu, získávání prvních sociálních kontaktů a překonávání odloučení od rodičů.

II. třída MOTÝLCI je určena pro starší děti (zpravidla od 4 do 5 let). Většina dětí navazuje v docházce, upevňují své sociální návyky v kolektivu dětí, přizpůsobují se režimu mateřské školy a uvědomují si své sociální postavení ve skupině, učí se komunikaci s vrstevníky a respektování vzoru učitelky.

III. třída VČELKY je určena pro nejstarší děti (zpravidla od 5 do 6 let). Většina dětí navazuje v docházce, více se zdokonalují v sociálních dovednostech a prosociálním chování a připravují se na plynulý přechod do dalšího vzdělávání.

- Naše třídy nemají speciální vzdělávací zaměření. Veškeré aktivity směřujeme k rovnoměrnému, harmonickému rozvoji celé osobnosti dítěte.
- Třídy vzájemně spolupracují a dělají společné projekty, navzájem se učí, předvádějí si projekty, slaví zahradní slavnosti. Občas jedna třída pošle ostatním dopis s žádostí o pomoc – konstrukce krmítek, hmyzích domků, příprava záhonků, sázení, úklid zahrady a oprava všeho rozbitého, příprava společného pohoštění, pečení cukroví atd.
- Důležitá je také spolupráce všech učitelek na třídách při práci s dětmi (shoda při dodržování organizačních pravidel denního režimu, sjednocení požadavků kladených na děti, jednotnost působení na děti).

Pravidla pro zařazování dětí do jednotlivých tříd

Předškolní vzdělávání v naší mateřské škole se uskutečňuje ve věkově homogenních třídách (2-3, 3-4, 5-6 let). Při zařazování dětí do tříd zohledňuje ředitel školy věk dítěte a trvalé bydliště dítěte.

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti (sedmi) let, nejdříve však pro děti od dvou let. Kritéria pro přijetí dětí do MŠ stanovuje ředitel MŠ v souladu s platnou legislativou. Tato kritéria se mohou měnit každý školní rok. Jsou zveřejněna na školních webových stránkách a venkovní vývěsce u brány do MŠ s dostatečným předstihem před přijímacím řízením. Pokud se v MŠ uvolní místo, mohou být děti přijaty i v průběhu školního roku.

Plnění povinnosti předškolního vzdělávání

Povinnost předškolního vzdělávání je pro děti, které dosáhnou 5 let věku do začátku daného školního roku. Zákonní zástupci mají povinnost přihlásit dítě k předškolnímu vzdělávání. Mohou využít spádovou mateřskou školu, ale i další školy dle vlastního výběru. Tato povinnost je ve formě pravidelné docházky v pracovních dnech mimo dny školních prázdnin. Tuto povinnost mohou zákonní zástupci plnit i formou individuálního vzdělávání. Podrobnosti o povinnosti předškolního vzdělávání a podmínky individuálního vzdělávání jsou uskutečňovány dle kritérií popsaných ve školním řádu.

Souběžné působení dvou učitelů

Dle podmínek a možností školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě optimálním způsobem alespoň v rozsahu dvou a půl hodin (individuální a skupinová práce, příprava a pobyt venku, hygiena, příprava a průběh oběda, hygiena a příprava na odpočinek, polední konzultace s rodiči).

8. Charakteristika vzdělávacího programu

Prvořadým úkolem mateřské školy je poskytovat optimální prostředí pro sociální, emotivní a somatický vývoj jedince přirozeným střídáním hry, odpočinku a učebních situací. Naším hlavním záměrem je to, jak se každé konkrétní dítě v mateřské škole cítí, co prožívá, jak prospívá po stránce tělesné, psychické, sociální i emocionální. Upřednostňujeme formu prožitkového učení a učebních situací. Zdůrazňujeme individualizovaný přístup k dítěti na základě důsledné diagnostické činnosti. V souladu s RVP PV je vzdělávací obsah uspořádán do pěti ucelených částí – integrovaných bloků, které zahrnují dané vzdělávací oblasti: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně kulturní, environmentální. Společně s dětmi vymýšlíme a realizujeme spoustu nápaditých aktivit, které jim dopomohou na konci předškolního věku opustit mateřskou školu obohacené o větší rozsah vědomostí, dovedností a schopností tak, aby byly co nejlépe připraveny na další stupeň vzdělávání i pro budoucí život.

Ve třídě „VČELKY“ nabízíme seznamování se s cizím jazykem formou integrované výuky hrou s důrazem na prožitek a aktivní zapojení dítěte. Jazykové vzdělávání je implementováno do stávajících činností v rámci integrovaných bloků, vychází ze stávajícího obsahu vzdělávání – z daných cílů, vzdělávací nabídky a očekávaných výstupů. Je propojeno s různými vzdělávacími i režimovými činnostmi, s aktivní zábavou a hrou. Cílovou skupinou jsou děti ve věku od 5 do 7 let, pro které je seznamování s cizím jazykem dobrou přípravou pro budoucí učení. Seznamování probíhá přirozenou cestou, aby děti přijaly cizí jazyk jako přirozenou součást běžného života a snáze navazovaly na další vzdělávání v prostředí ZŠ. Dětství je pohádkové období spojené s poznáváním, objevováním a zkoušením.

Dlouhodobé cíle ŠVP:

- Osvojit si základní hodnoty, na nichž je založena naše společnost.
- Rozvíjet osobnost dítěte a vést ho postupně k co největší samostatnosti.
- Rozvíjet schopnost respektu a tolerance k druhým.
- Rozvíjet komunikační schopnosti a sociální dovednosti.
- Pomoci dětem se začleněním do kolektivu a rozvíjet kamarádské vztahy mezi dětmi.
- Pracovat na důvěře mezi učitelem a dítětem, najít si cestu ke každému dítěti.
- Posilovat motivaci k učení a k aktivnímu objevování světa kolem nás.
- Probudit v dětech environmentální citění v každém ročním období pomocí různých činností a aktivit.
- Učit děti ocenit svoji práci i práci druhých, ocenit estetické a kulturní hodnoty současnosti i historie.
- Umožnit dětem rozvíjet své pohybové schopnosti a vést je k aktivnímu přístupu ke svému zdraví.

Pro naplňování výše zmíněných cílů považujeme za nezbytnou **propojenost nás všech – rodičů, dětí i učitelů.**

Formy a metody vzdělávání používané v naší MŠ:

- **učení hrou** – s cílem zaměstnávat a bavit děti přirozeným dětským způsobem, spontánní i zaměřené učení
- **terénní výuka** – edukace v přírodě, exkurze
- **prožitkové učení** – badatelsky orientovaná výuka, edukační výukové programy, pracovní činnosti
- **situační učení** – využívání každodenních situací k výchově a vzdělávání dětí

- **tělovýchovné aktivity** – tělovýchovné chvílky, možnost dostatečného pohybu během celého dne
- **spontánní činnosti** – volná hra ve třídách i při venkovních aktivitách
- **řízené činnosti** – ve vyváženém poměru se spontánními činnostmi (skupinové a individuální), směřování k hlavním cílům předškolního vzdělávání (rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání, osvojení hodnot, získání osobnostních postojů)
- **dramatické činnosti** – divadelní představení, využití příběhů
- **rituály** – ranní kruh, oslavy narozenin a svátků, oslavy významných svátků během roku
- **individuální přístup k dětem** – respektování individuálních potřeb, pocitů dětí a jejich svobodné volby, podpora silných stránek a talentu každého dítěte
- **kooperativní učení** – spolupráce dětí ve třídě i mezi třídami (společné projekty), vzájemná pomoc dětí
- **spontánní sociální učení** – přirozená nápodoba vzorů chování a postojů, vlastní příklad dospělých
- **podnětné prostředí** – dostatek didaktických pomůcek, pestrá vzdělávací nabídka, bohaté vybavení školní zahrady, důraz na estetiku a příjemné prostředí, celkové pozitivní klima školky

9. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je zpracován do pěti integrovaných bloků se stručnou charakteristikou vzdělávací nabídky, která je pouze rámcová, nastiňující cíle a záměry tak, aby nechala dostatek volného prostoru pedagogům pro podrobnější zpracování v Třídních vzdělávacích programech, kde jsou uvedena i možná rizika.

Přehled integrovaných bloků:

- Babí léto tady máme a všichni se přivítáme.
- Malíř podzim čaruje, barvičkami maluje.
- Bílá paní Zima jede, radosti nám plno veze.
- Jaro už se směje, sluníčko nás hřeje.
- Léto volá prázdniny, radost každé rodiny.

I. Integrovaný blok

„BABÍ LÉTO TADY MÁME A VŠICHNI SE PŘIVÍTÁME.“

Časový rozvrh: přibližně 4 týdny

Okruhy možných podtémat: Vítáme tě ve školce, Kamarádi, Školka, Pravidla, Moje místo ve třídě

Charakteristika:

Naší hlavní snahou v tomto období bude vytvořit dětem příjemné a kamarádské prostředí, ve kterém se budou cítit bezpečně. Pomoci jim přirozeně a nenásilně se odpoutat od rodičů, vést je k samostatnosti. Zaujmout je tak, aby pobyt v MŠ byl pro ně radostný, plný nových podnětů, zážitků a her.

Děti budou poznávat své třídy a všechny prostory, které k nim patří, seznamovat se s hračkami. V rámci vzdělávací nabídky bude využito různých her pohybových, námětových, hudebních a dramatických činností, maňáskové scénky, divadlo a další. Důležitou součástí tohoto bloku bude i poznání nových kamarádů a všech ostatních, se kterými se děti budou setkávat a kteří o ně pečují. V této oblasti bude využito především seznamovacích her „Jak se jmenuješ?“..., námětových her „Na poštu“.... Navštívíme děti v dalších třídách, kuchařky v kuchyni, seznámíme se se všemi, kteří se o nás starají. Budeme poznávat okolí mateřské školy, budeme si hrát na zahradě, zaspoutujeme si na hřišti, vydáme se kolem rybníka, k lesu. Prohlédneme si naše sousedy.

Úroveň klíčových kompetencí:

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

4. Kompetence sociální a personální

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

5. Kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Vzdělávací nabídka – okruhy činností:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejružnějšího zaměření
- aktivity podporující sbližování dětí

- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

<u>Vzdělávací oblasti</u>		
	<i>Záměry</i>	<i>Očekávané výstupy</i>
5.1	• osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	• zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) • zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
5.2.1	• rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	• domluvit se slovy i gesty, improvizovat, rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci • formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
5.2.2	• posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) • vytváření základů pro práci s informacemi	• vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení • postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
5.2.3	• získání relativní citové samostatnosti • rozvoj schopnosti sebeovládání	• odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory • ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
5.3	• seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	• navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho • dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla – respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním • o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
5.4	• poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním	• uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

	projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti - adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody - utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
5.5	- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) - zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) - uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

II. Integrovaný blok

„MALÍŘ PODZIM ČARUJE, BARVIČKAMI MALUJE.“

Časový rozvrh: přibližně 9 týdnů

O kruhy možných podtémat: Barvy, Les, Zvířata, Plody, Zdraví, Emoce, Ochrana přírody, Počasí, Drakiáda, Lidové zvyky a svátky.

Charakteristika:

Podzimní blok úzce souvisí s přírodou, pohybem a zdravím. Budeme se zabývat změnami v přírodě – barvami, tvary listů, plodů apod. - dary přírody – sklízní ovoce a zeleniny – výlovy rybníků, zvířaty, jejich ukládáním k zimnímu spánku. Nejlepší příležitostí poznávání budou výlety do přírody. Nasbírané přírodniny budeme dále výtvarně zpracovávat, výrobky využijeme k výzdobě MŠ. Zaměříme se i na pozorování podzimních prací lidí, případně i na stroje, které ke své práci využívají. Procvičíme si jazýčky, povíme si o zdraví, vitamínech, provedeme ochutnávku ovoce a zeleniny. Popovídáme si o vhodném oblečení v souvislosti s počasím. Budeme podporovat tělesný rozvoj a zdraví dětí pohybem na školní zahradě a vycházkami do přírody. Součástí tohoto bloku bude i pokračování adaptačního období.

Úroveň klíčových kompetencí:

1. Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění prostředí, ve kterém žije

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

3. Kompetence komunikativní

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

4. Kompetence sociální a personální

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout

5. Kompetence činnostní a občanské

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Vzdělávací nabídka – okruhy činností:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (eko hry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

<u>Vzdělávací oblasti</u>		
	<i>Záměry</i>	<i>Očekávané výstupy</i>
5.1	• uvědomění si vlastního těla • rozvoj a užívání všech smyslů • osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě • vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	• zachovávat správné držení těla • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) • rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých • mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy • zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
5.2.1	• rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	• učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) • naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
5.2.2	• rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	• vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) • chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase • naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
5.2.3	- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je - prožívat radost ze zvládnutého a poznání - prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) - být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním - zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
5.3	- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství - uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou - spolupracovat s ostatními
5.4	- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé - zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. - zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
5.5	- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách - osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi - mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte, všimnout si změn a dění v nejbližším okolí – porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžné proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole - mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí - rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

III. Integrovaný blok

„BÍLÁ PANÍ ZIMA JEDE, RADOSTI NÁM PLNO VEZE.“

Časový rozvrh: přibližně 11 týdnů

Okruhy možných podtémat: Advent, Zimní počasí, Zimní sporty, Zvířata v zimě, Mikuláš, anděl a čerti, Vánoce, Štědrý den, Masopust.

Charakteristika:

Toto období bude plné kouzelné atmosféry. Počasí zimního období, sníh a led a jejich vlastnosti, hry se sněhem, zimní sporty, výlet do přírody, pozorování zvířecích stop, krmení zvířat a ptáčků, příprava vánočního stromečku pro zvířátka a ptáky a pozorování zimní atmosféry nabídne příroda.

Maximálně využijeme kouzelnou atmosféru období čertů a Mikuláše a adventního času k posílení mezilidských vztahů, pro rozhovory na téma rodina, oživení tradic a lidových zvyků, poslech koledí a tvoření dárečků. Nebude chybět ani pečení vánočního cukroví. Navštívíme ZŠ, podíváme se na svoje kamarády, společně si zahrajeme na školu, nabídneme rodičům před zápisovou návštěvu a posezení s pedagogy formou konzultačního odpoledne. Na závěr tohoto bloku oslavíme Masopust. Vytvoříme společně masky, vyzdobíme třídy a pustíme se do karnevalového reje.

Úroveň klíčových kompetencí:

1. Kompetence k učení

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dohodnout se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

3. Kompetence komunikativní

- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

4. Kompetence sociální a personální

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. Kompetence činnosti a občanské

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Vzdělávací nabídka – okruhy činností:

- konstruktivní a grafické činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- prohlížení a „čtení“ knížek
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.), hravé aktivity

<i>Vzdělávací oblasti</i>		
	<i>Záměry</i>	<i>Očekávané výstupy</i>
5.1	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) - vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu - ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
5.2.1	- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči - pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno - vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) - naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) - sledovat a vyprávět příběh, pohádku - popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) - sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech - sledovat očima zleva doprava - poznat některá písmena a číslice, popř. slova - poznat napsané své jméno - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
5.2.2	- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálnímu činnosti a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase - naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit - vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

5.2.3	• poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	• rozhodovat o svých činnostech • vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení • těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
5.3	• rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	• spolupracovat s ostatními
5.4	• vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách • rozvoj společenského i estetického vkusu	• utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) • vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) • chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí • vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
5.5	• rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	• všímát si změn a dění v nejbližším okolí • pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

IV. Integrovaný blok

„JARO UŽ SE SMĚJE, SLUNÍČKO NÁS HŘEJE.“

Časový rozvrh: přibližně 11 týdnů

Okruhy možných podtémat: Vítání jara, Mládáta, Hmyz, Velikonoce, Den matek, Rodina, Voda, Ochrana přírody, Zahrada.

Charakteristika:

Zima se s námi loučí, je stále více sluníčka, prodlužuje se den. Příroda se probouzí a chystá pro nás spoustu kouzel – pod zbytky sněhu začíná nový život, první jarní květiny netrpělivě vystrkují listy a chlubí se svými květy, semínka se mění na rostliny, z pupenů na větvích raší nové listy a rozvíjí se poupata. Z vajíček se líhnou ptáčata, lesní pelíšky i dvory se hemží mláděty, housenky se budou měnit na motýly, larvy na brouky. Jarní kouzla nás lákají ven. Zahrada nabízí prostor k pohybovým činnostem, hrám a experimentování. Okolní ekosystémy jsou vhodné k pozorování a získávání nových poznatků v péči o životní prostředí. Vnímání změn v přírodě přinese celkový environmentální rozvoj dítěte. Lidové velikonoční zvyky nás budou inspirovat ke kouzlení s barvami za použití různých výtvarných technik, k přípravě velikonočních dárků.

Úroveň klíčových kompetencí:

1. Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

2. Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

3. Kompetence komunikativní

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

5. Kompetence činnostní a občanské

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Vzdělávací nabídka – okruhy činností:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- cvičení organizačních dovedností
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (eko hry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

<u>Vzdělávací oblasti</u>		
	<i>Záměry</i>	<i>Očekávané výstupy</i>
5.1	- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí - uvědomění si vlastního těla - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou - pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
5.2.1	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	- chápat slovní vtip a humor - utvořit jednoduchý rým - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
5.2.2	- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení - vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
5.2.3	- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) - být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
5.3	- rozvoj kooperativních dovedností - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	- spolupracovat s ostatními - vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) - přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
5.4	- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých - vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
5.5	- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí - pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

V. Integrovaný blok

„LÉTO VOLÁ PRÁZDNINY, RADOST KAŽDÉ RODINY.“

Časový rozvrh: přibližně 8 týdnů

Okruhy možných podtémat: Planeta Země, Vesmír, Voda, Včely, Mravenci, Den dětí, Výlet, Doprava – BESIP, Prázdniny, Cestování.

Charakteristika:

V tomto období se seznámíme s novými poznatky o přírodě a jejích proměnách. Zahrada školy nabídne maximální pobyt venku, převážně pro rozvoj pohybových dovedností, ale i pro pozorování přírody (včely, mravenci atd.- spolupráce, tolerance, ohleduplnost...). Oslava Dne matek přinese spoustu zážitků a bude jedinečnou příležitostí pro téma „rodina a vše, co s ní souvisí“ (maminka, tatínek, jejich profese, sourozenci, prarodiče, chování, vzájemné vztahy a tolerance, uvědomování si vlastní identity a svého místa nejen v rodině). Společně oslavíme Den dětí. Přiblížíme si život dětí v různých světadílech, budeme se seznamovat s jejich způsobem života, hrami a zvyklostmi. Budeme poznávat naši planetu Zemi, slunce, měsíc, hvězdy, vesmír. Děti pojedou na výlet, seznámí se s různými druhy dopravních prostředků. Společně se budeme těšit na prázdninová dobrodružství.

Úroveň klíčových kompetencí:

1. Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

2. Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

5. Kompetence činnostní a občanské

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Vzdělávací nabídka – okruhy činností:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)

<i>Vzdělávací oblasti</i>		
	<i>Záměry</i>	<i>Očekávané výstupy</i>
5.1	- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti - rozvoj a užívání všech smyslů	- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se ve vodě, v písku) - vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
5.2.1	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči - vyjadřovat samostatně a smyslně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách - naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
5.2.2	- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim - vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, - vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
5.2.3	- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebevědomí, osobní spokojenosti) - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci - rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit – rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je - prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním - zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
5.3	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. - chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
5.4	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

	• vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat • rozvoj společenského i estetického vkusu	• vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) • zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) • vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
5.5	• vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí • poznávání jiných kultur • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	• vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) • mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte • pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

10. *Evaluační systém a pedagogická diagnostika*

Hlavním cílem evaluace je zlepšení kvality podmínek a vzdělání v mateřské škole. Poskytuje nám zpětnou vazbu pro činnost školy a informace o tom, zda jsou naplňovány hlavní cíle ŠVP a záměry a obsah TVP. Je také účinným nástrojem k sebereflexi, k nalezení odpovědi na to, zda nastoupená cesta je správná a funkční. Kvalitní evaluaci se snažíme dosáhnout efektivního vzdělávacího procesu ve třídě, přičemž máme neustále na zřeteli osobnostní rozvoj dítěte a jeho spokojený citový život v MŠ.

Oblasti autoevaluace:

- řízení mateřské školy (řízení MŠ, propagace a prezentace, BOZP a PO),
- kvalita podmínek v MŠ (věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace, řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spolupráce s rodiči, spolupráce s ostatními institucemi a veřejností),
- záznamy o rozvoji dítěte,
- osobní rozvoj zaměstnanců a kvalita jejich práce (další vzdělávání pedagogů, rozšiřování kvalifikace),
- doplňkové programy a dílčí projekty,
- soulad RVP – ŠVP – TVP, zpracování a realizace tematických bloků,
- výsledky vzdělávání, naplňování vzdělávacích cílů (hodnocení volby témat, metod, prostředků, akcí, zapojení rodičů, plnění záměrů).

Diagnostika dítěte:

- na záznamovém listu dítěte (před vstupem do MŠ vyplní rodiče),
- v portfoliu dítěte,
- diagnostickými listy – „Hodnocení individuálního rozvoje dítěte“,
- plánem pedagogické podpory (PLPP) případně individuálním vzdělávacím plánem (IVP) u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami,
- pro děti s odkladem nebo navrženým odkladem školní docházky vytváříme podklady pro pedagogicko-psychologickou poradnu.

Prostředky evaluace:

- pozorování,
- záznamy o dětech, portfolia,
- záznamy v TVP, sebereflexe vlastní pedagogické práce,
- rozhovory, konzultace, diskuze,
- hodnotící rozhovor, S.W.O.T. analýza,
- pedagogické rady a provozní porady,
- vystoupení pro veřejnost,
- fotodokumentace,
- záznamy z hospitační a kontrolní činnosti,
- dotazníky a ankety,
- články v tisku,
- zápisy z kontrol a revizí.

Pro potřeby evaluace programu jsou nejcennějším zdrojem informace od dětí a rodičů. Jejich spontánní reakce, postoje a chování nám poskytnou zpětnou vazbu. K získání zpětné vazby od dětí užíváme následujících prostředků:

- pozorování dětí,
- spontánní rozhovory,
- řízený rozhovor,
- komunitní kruh,
- záměrně připravené a řízené činnosti (vědomosti, vztahy, pocity, názory...),
- grafomotorické cviky,
- výtvarné a pracovní činnosti, dramatický projev...,
- fotodokumentace.

Formy evaluace, odpovědnost a časový plán:

Rekapitulace dne v MŠ	pedagog	denně
Evaluace podtématu	pedagog	po jeho dokončení
Evaluace vzdělávacího bloku	pedagog	po jeho dokončení
Zpětná vazba od dětí	pedagog	denně
Záznamy o dětech, portfolio, diagnostické listy	pedagog	před vstupem do MŠ, průběžně, vždy při významné změně, na konci adaptačního období, před zápisem do ZŠ, nejméně 2x ročně
Analýza skupiny dětí ve třídě	pedagog	průběžně, vždy při významné změně, na konci adaptačního období, nejméně 2x ročně
Podmínky MŠ	všichni	průběžně, na konci školního roku
Naplňování cílů, užitečnost a úspěšnost ŠVP	pedagogové, vedoucí učitelka, ředitel	průběžně, na konci školního roku
Průběh vzdělávání, hospitační činnost	pedagogové, vedoucí učitelka	průběžně
Výsledky vzdělávání	pedagogové, vedoucí učitelka, ředitel	průběžně
Záměry pro další období	pedagogové, vedoucí učitelka, ředitel	na konci školního roku